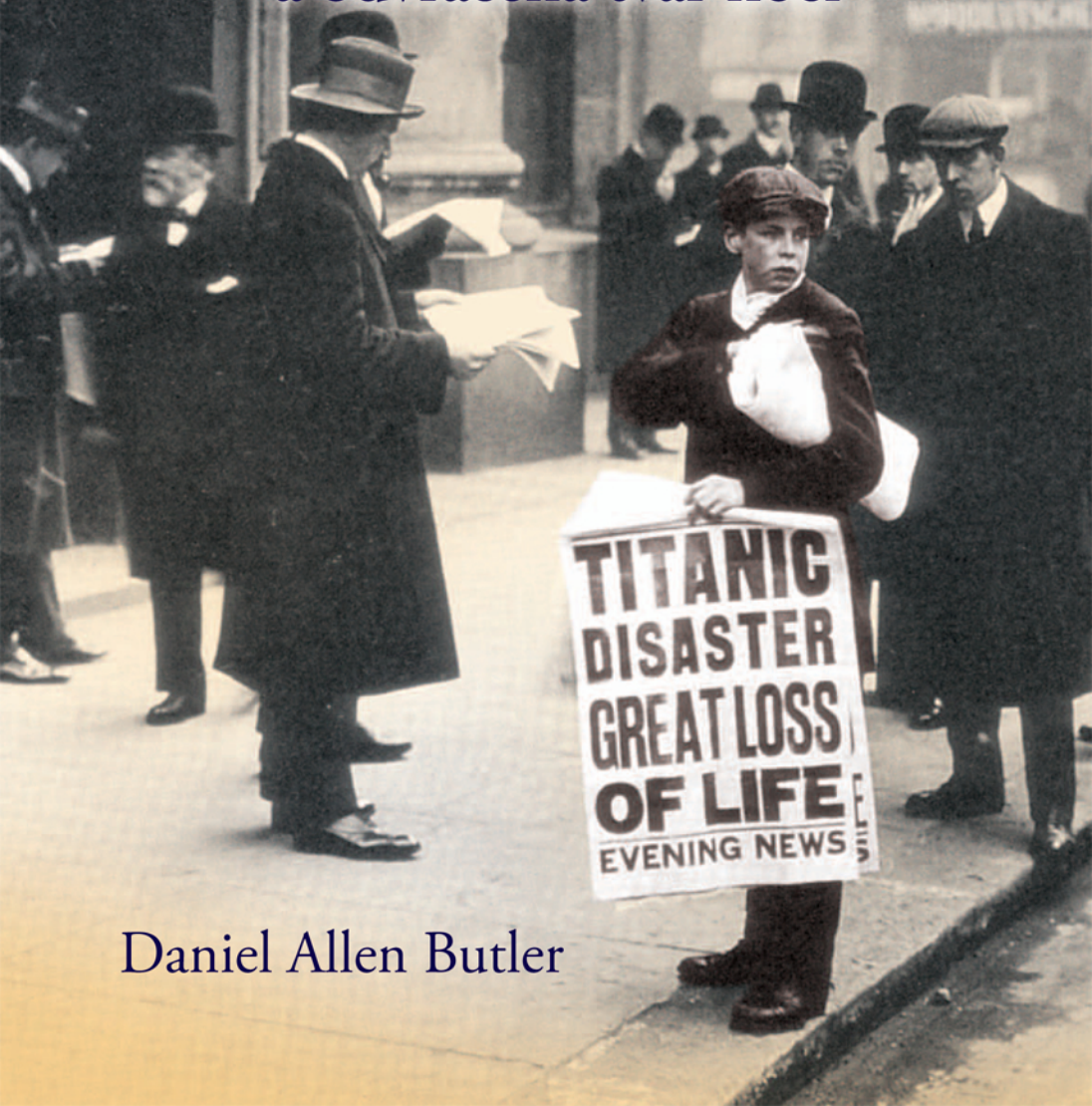

NOC, KDY SE POTOPIL TITANIC

Lodě *Carpathia* a *Californian*
a odvrácená tvář noci

Daniel Allen Butler

Daniel Allen Butler

**NOC,
KDY SE POTOPIL
TITANIC**

Lodě *Carpathia* a *Californian*
a odvrácená tvář noci

Praha 2012

Daniel Allen Butler

Noc, kdy se potopil TITANIC

Lodě *Carpathia* a *Californian* a odvrácená tvář noci

Přeloženo z anglického vydání

The Other Side of The Night

The Carpathia, the Californian, and the Night the Titanic Was Lost,

původně vydaného v USA a Velké Británii v roce 2011

nakladatelstvím CASEMATE PUBLISHERS,

908 Darby Road, Havertown, PA 19083

a

17 Cheap Street, Newbury, Berkshire, RG14 5DD

Copyright 2009 © Daniel Allen Butler

Reprinted February 2011

Tato kniha ani žádná její část nesmí být kopírována, rozmnožována ani jinak šířena bez písemného souhlasu nakladatelství Casemate Publishers.

Copyright 2009 © Daniel Allen Butler

Translation © Jiří Dolanský, 2012

Czech Edition © Leonid Křížek, Elka Press, Praha 2012

ISBN 978-80-87057-13-1

Na památku
Waltera Lorda,
přítele a učitele,
jenž nás všechny poprvé seznámil s celou tou
„nezapomenutelnou nocí“
před tolika lety...

OBSAH

Prolog	
„Všem, kteří jsou vystaveni nástrahám moře...“	9
1. Nejkrutější z oceánů	11
2. <i>Carpathia</i> a Arthur Rostron	26
3. <i>Californian</i> a Stanley Lord	42
4. S O S – <i>Titanic</i>	61
5. V bílé záři signálních raket	85
6. Záchrana za svítání	103
7. New York a Boston	130
8. Americké vyšetřování	143
9. Britské vyšetřování	160
10. Nedoručený verdikt	184
Epilog: Plovoucí a odhozené	199
DODATKY	
I: Rezoluce schvalující senátní vyšetřování potopení RMS <i>Titanik</i> a jeho obětí	214
II: Příkaz pro vyšetřovací komisi Britské obchodní rady a otázky, jež mají být vyšetřeny	216
III: Výňatek ze zprávy Britského komisaře pro ztroskotaná plavidla o výsledcích vyšetřování	222
Poznámka autora	229
Zdroje informací a seznam použité literatury	236

PROLOG

VŠEM, KTEŘÍ JSOU VYSTAVENI NÁSTRAHÁM MOŘE...

Věčný Otče na nebesích, mocný Spasiteli náš,
ty paží svou vlnu neklidnou spoutáváš,
jež v mocného oceánu hlubinách dlí,
a nutíš ji držet se určených mezí;
vyslyš naše prosby, utiš naše hoře
nad lidmi v ohrožení nástrahami moře.

Ach Kriste, tvůj hlas bouřné vody vyslyšely
a běsnění své divé na tvé slovo utišily,
to slovo proniklo do zpěněných moře propastí
a klidný spánek zvítězil nad jejich zuřivostí;
vyslyš naše prosby, utiš naše hoře
nad lidmi v ohrožení nástrahami moře.

Nejsvětější Duchu, ty vznášel ses nad prvotním
Chausem temným a nezformovaným
a donutil ho svou vřavu zlobnou usadit
a divokému tomu zmatku daroval jsi klid;
vyslyš naše prosby, utiš naše hoře
nad lidmi v ohrožení nástrahami moře.

Ach Svatá Trojice nesmírné lásky a moci božské,
v hodině nebezpečí ochraňuj naše blízké
před útesy i bouří, nepřitelem i ohněm
ochraňuj nás na moři, kamkoli plujem;
pak navěky bude radostně stoupat k tobě
náš velebný hymnus, ze země i z moře.

William Whiting:
„*Eternal Father, Strong to Save*“ (1860)

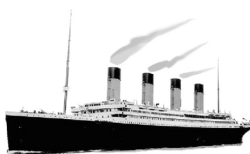
A ti, kdo přežili, teď chtějí v klidu
zapomenout na mrtvé: nechtějí si pamatovat,
kdo byl kdo a který byl který.
Už je po všem.

Jean Anouilh: *Antigona* (1946)

Kdo zemřel? Kdo spáchal tu vraždu?
Okamžitě nám to povězte!

Sofokles: *Antigona* (500 př.Kr.)

1

NEJKRUTĚJŠÍ Z OCEÁNŮ

Na úsvitu Věku objevů, kdy se v temnotách středověku začalo rozjasňovat, patřila k nejdůležitějším námořním trasám světa cesta začínající ve vodách obklopujících západní Evropu. Směřovala dolů na jih k pobřeží Afriky, kolem Mysu dobré naděje a mířila do ohromných rozloh Indického oceánu. Byla to tato trasa, jež umožnila portugalským a nizozemským obchodníkům, využívajícím navigační tajemství žárlivě střežené před zraky jejich španělských a anglických konkurentů, přivážet chutě, vůně a látky tajemného a exotického Dálného východu na chladný a všední evropský kontinent: koření, hedvábí, slonovinu, nefrit, drahokamy, ovocné stromy a čaj.

Ale přestože obchodní trasa na východ zůstala zdrojem nesmírného bohatství ještě další tři století, jakmile Kryštof Kolumbus náhodou objevil v roce 1492 Nový svět, začala pozvolna uvolňovat čestné první místo jiné plavební trase. V desetiletích, jež následovala po Kolumbových objevitelských cestách, začali Španělé a Portugalci systematicky plnit kultury a říše Střední a Jižní Ameriky a po další dvě století proplouvalo mezi Evropou a Amerikami oběma směry procesí galeon. Ty, jež se plavily na východ, byly naloženy poklady, zatímco lodě plující na západ vezly objevitele, misionáře, dobrodruhy a nakonec osadníky. Tato plavidla s bachratými boky, s příliš vysokými trupy a vysoko posazenými příďovými i záďovými nástavbami byla pomalá, nemotorná a v nejlepších případech měla jen průměrné plavební vlastnosti, takže byla uprostřed zuřivých bouří, jež bičovaly pobřeží Ameriky, nesmírně zranitelná. Nicméně už jenom pouhý objem kořisti, kterou vezla zpátky do Lisabonu a Cádizů byl příčinou toho, že západní trasa přes Atlantik si vydobyla